

Nälkälinnanmäkeä koskeva pilottihanke ja yhteistoimintasopimus

KH 23.02.2026

971/10.03.02.02.01/2024

Valmistelija vt. kaupunginjohtaja
markus.hamalainen@savonlinna.fi, p. 050 470 9394

Selostus Aikaisemmat käsittelyvaiheet:

[KH 02.06.2025 § 214](#)

[KH 22.12.2025 § 514](#)

Nälkälinnanmäen yhteistoimintasopimuksen nojalla perustettu ohjausryhmä on sopimuksen mukaisesti laatinut loppuraportin Nälkälinnanmäkeä koskevasta pilotti 1 -kaudesta. Ohjausryhmän jäsenet on lueteltu liitteen A. loppuraportissa. Puheenjohtajina toimivat aikajärjestyksessä museonjohtaja Nikke Kaartinen ja kulttuurijohtaja Minna Vilenius ja kulttuurijohtaja Outi Rantasuo.

Ohjausryhmän tehtävänä oli ensinnäkin ohjata pilottikauden toteutumista ja vastata jatkosuunnittelusta siten, että Nälkälinnanmäki on osa Kulttuurin unelmavuotta 2026. Pilottiajan suunnitelma sisältää toiminnan tavoitteet, aikataulun ja arvioinnin painopisteet. Toiseksi ohjausryhmän tehtävänä laatia kaupungille jatkosuunnitelma, jolla Nälkälinnanmäen entisessä kirjistorakennuksessa toimii vuodesta 2026 eteenpäin taide- ja kulttuuritalo sekä kuntalaisten ja matkailijoiden matalan kynnyksen kohtaamispaikka.

Kaupunginhallitus päätti 22.12.2025 asiassa § 514 merkitä tiedoksi Nälkälinnanmäen ohjausryhmän pilotti 2 -selvityksen ja esityksen toimintamallista ja hyväksyä yhteistoimintasopimuksen voimassaolon jatkumisen 15.3.2026 saakka. Kaupunginhallitus edellytti, että 16.3.2026-31.12.2026 väliseksi ajaksi valmistellaan uusi yhteistoimintasopimus pohjalta siten, että yhteistoimintasopimus tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn vuoden 2026 helmikuun kokoukseen. Sopimukselle ja toiminnalle on määriteltävä taloudelliset tavoitteet ja talouden seuranta, josta raportoidaan kaupunginhallitukselle ennen uuden sopimuksen astumista voimaan.

Pilotti 1

Tiedot perustuvat 17.2.2026 päivättyyn raporttiin.

Kävijämäärä	11 566
Kävijämäärä tapahtumat	2 275
Kuukausivuokralaiset	6
Työntekijät	1

Kävijöistä arvioitiin 40 % olevan ulkopaikkakuntalaisia.

Talous

Toteuma 1.6.–31.12.2025, (€)

Toimintatuotot – Tilojen vuokratulot	8 075,19
Toimintakulut –	
Yhteistoimintaosuudet	15 000,00

Sisäiset vuokrat	22 200,00
Toimintakate	-29 124,81

Toimintatuotot koostuivat tilojen vuokratuloista. Pääkonttori ry:lle maksettiin yhteistoimintaosuutta 1 000 euroa kuukaudessa. Yhteistoimintaosuudella yhdistys korvasi vapaaehtoisille heidän hankkimiaan välttämättömiä tarvikkeita näyttelytoiminnan aloittamiseen tyhjässä rakennuksessa sekä kattoi juliste- ja muita painatuskuluja. Saatuaan kulttuuritoimelta lisärahoitusta yhdistys palkkasi näyttelysihteerin loka–joulukuuksi 2025.

Vuonna 2025 Nälkälinnanmäen rakennuksen toteutuneet kustannukset olivat 102 934 euroa ja kirjautuneet tulot 18 500 euroa (sisäinen vuokra) teknisellä toimialalla.

Vuonna 2024, kun Nälkälinnanmäki on ollut pääosin tyhjiään, toteutuneet kustannukset ovat olleet 30 778 euroa ja tulot 0 euroa teknisellä toimialalla.

Nettokustannus on siten sisäinen vuokra huomioiden noussut yhteensä 54 000 euroa/v. verrattuna tilanteeseen, jossa rakennus oli pääosin tyhjiään vuonna 2024.

Pilotti 2

Kulttuuritoimen vuoden 2026 talousarvioon on varattu Nälkälinnanmäen henkilöstö-, huoneisto- ja kalustomenoihin yhteensä 102 000 euroa. Henkilöstömenojen osuus on 22 000 euroa. Vuokratulojen on arvioitu olevan noin 15 000 euroa.

Savonlinnan kaupunki, Pääkonttori ry ja Savonlinnan Seudun Kolomonen ry ovat neuvotelleet yhteistoimintasopimuksen sisällöstä 23.1.2026 ja 12.2.2026. Neuvottelujen tuloksena on laadittu sopimusluonnos, joka on liitteenä B. Yhteistoimintasopimuksen tarkoittama Pilotti 2 kestäisi 31.12.2026 saakka.

Sopimuksen taustalla on ajatus siitä, että toiminnan kautta parantuva kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö voi heijastua kunnan saaman valtionosuuden lisäykseen (HYTE-kerroin), mikä osaltaan tukee toiminnan rahoituspohjaa. Pilottikauden 2 aikana toteutetaan kysely toiminnan vaikuttavuudesta.

Sopijapuolet sitoutuvat toteuttamaan Nälkälinnanmäen toimintaa siten, että toiminta edistää kaupungin asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä kaupungin hyvinvointisuunnitelman ja -kertomuksen tavoitteiden mukaisesti sekä tukee kunnan HYTE-kerroin-indikaattoreiden – erityisesti kulttuuritoiminnan hyvinvointia edistävien toimenpiteiden toteutumista. Sopijapuolet seuraavat ja arvioivat toiminnan taloudellisia tavoitteita ja vaikutuksia (kuten kävijä- ja osallistujamääriä, toiminnan tavoitavuutta eri kohderyhmissä sekä talousarvion toteutumista) ja raportoivat niiden toteutumisesta säännöllisesti kaupunginhallitukselle. Sopijapuolet tunnistavat, että onnistunut hyvinvointia ja terveyttä edistävä kulttuuritoiminta voi parantaa kunnan HYTE-kerrointa ja siten kasvattaa kunnan saamaa peruspalvelujen valtionosuuden lisäosaa.

Yleiset tavoitteet

- A. Toimintaa toteutetaan siten, että se tukee kunnan HYTE-kerroin-indikaattoreiden, erityisesti kulttuuritoiminnan hyvinvointia edistävien tavoitteiden, toteutumista

- B. Osallistujamäärä on vähintään 10 000 henkilöä
C. Vuokratuotot ovat vähintään 8 000 euroa

Raportointi ja seuranta

Taloudellinen seuranta:

Ohjausryhmä toimittaa kaupungille toimintaa koskevan raportin. Ohjausryhmä määrittelee yhdessä raportin muodon ja sen, kuka vastaa mistäkin osuudesta raportin laadinnassa. Raportin laadinnassa on mukana hyvinvointi- ja osallisuussuunnittelija hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden osalta.

Ainakin seuraavia taloudellisia indikaattoreita on raportoitava:

- A. Tulot
a. Vuokratulot
b. Muut tulot
B. Menot eritellen
C. Vapaaehtoistyön määrä tunteina ja sen taloudellinen vaikutus: (Henkilömäärä * tunnit * 20 €)
D. Kaupungin työntekijöiden käyttämät työtunnit Nälkälinnanmäen toiminnassa

Vaikutusten ennakoarviointi

Nälkälinnanmäen toiminnalla voi olla myös aluevaikutuksia.

<https://oamkjournal.oamk.fi/2021/vetovoimaa-kulttuurista-tapahtumien-alueetaloudellinen-merkitys/> ja [taide- ja kulttuurifestivaalien alueetaloudelliset mekanismit cuporen työpapereita 18.pdf](#).

Aluevaikutusten tarkkaan tutkimukseen ei ole tarkoitus ryhtyä, mutta Nälkälinnanmäen alueetaloudellisia vaikutuksia voidaan arvioida yksinkertaistetulla kaavalla.

Alueetaloudellinen vaikutus (€) = (ulkopaikkakuntalaisten kävijöiden määrä × keskimuutelu per kävijä) + (hankkeen paikalliset menot × kerrannaisvaikutuskerroin)

Oletuksena pilotille käytetään keskimääräistä kulutusta 50 euroa per ulkopaikkakuntalainen kävijä ja kerrannaiskerrointa 1,3, joka arvioi paikallisten menojen välillisiä vaikutuksia.

Aluevaikutukset A. kaavalla: Alueetaloudellinen vaikutus (€) = (ulkopaikkakuntalaisten kävijöiden määrä × keskimääräinen kulutus per kävijä [50 €]) + hankkeen paikalliset menot × (kerrannaiskerroin, [1,3]).

Kuva: esimerkki

<u>Vaikuttavuuden osa-alue</u>	<u>Arvio</u>	<u>Huomioita</u>
Ulkopaikkakuntalaisten kävijöiden määrä	4 000 henkilöä	Arvio: 40 % pilotin 10 000 kävijästä tuli Savonlinnan ulkopuolelta.
Keskim. kulutus per ulkopaikkakuntalainen	50 €	Oletus.
Ulkopaikkakuntalaisten kulutus yhteensä	200 000 €	Laskenta: 4 000 × 50 €. Uutta rahaa Savonlinnan talouteen.
Pilotin paikalliset menot	102 000 €	Henkilöstö-, huoneisto- ja kalustomenoihin.
Kerrannaiskerroin oletus	1,3	Oletus: paikalliset menot × 1,3 = suorien menojen + välillisten vaikutusten summa.
Välilliset vaikutukset (kerroin vaikutus)	30 600 €	Laskenta: 102 000 € × (1,3 – 1) = 30 600 €. Arvio rahasta, joka kiertää eteenpäin paikallistaloudessa.

Aluetaloudellinen kokonaisvaikutus (suorat + kerrannaiset)	~ 230 600 €	Yhteensä: 200 000 € + 30 600 €.
Nettokustannus kaupungille	~148 000 €	Savonlinnan kaupungin nettokustannus (talousarvio 2026 ja toteuma pilotti 1) pilotin toteuttamiseksi; laskettu tulojen ja menojen perusteella. Lisäty myös Nälkälinnanmäen noussut nettokustannuksen 54k€ osa verrattuna siihen, kun rakennus on ollut tyhjillään.
Taloudellinen tuotto / kustannus-suhde	~1,55	Aluetaloudellista tuloa 230k€ suhteessa kaupungin 148k€ nettopanokseen. Jokainen julkinen euro tuotti ~1,55 € paikallistalouteen.
Vapaaehtoistyön arvo	122 000 €	Esim. 6100 h talkootyötä × 20 €/h. Ei sisälly rahavirtavaikutukseen, mutta kuvaa hankkeen säästöä (in-kind panos).
Työllisyysvaikutus (arvio)	n. 0,5 htv	Arvio osaa vuotta koskevasta henkilötyövuodesta (suora + välillinen yhteensä).
Paikalliset verotulovaikutukset (arvio)	n. x €	Esim. kunnallisvero paikallisista palkoista + yritysten lisämyynnistä kerätyvät verot.

Useat kunnat ja tutkimukset ovat arvioineet kulttuuritapahtumien ja -hankkeiden paikallistaloudellisia vaikutuksia käyttäen samankaltaisia menetelmiä (kävijämäärien ja rahankäytön mittaamista, yhdistettynä kerroinvaikutusten arviointiin). Alla on joitakin esimerkkejä erikokoisista tapahtumista ja niiden talousvaikutuksista:

Savonlinnan Oopperajuhlat (suur tapahtuma): Kesällä 2023 Oopperajuhlien yleisön ja henkilöstön arvioitiin tuoneen noin 20 miljoonaa euroa lisätuloa Savonlinnan seudulle. Tästä 17,3 milj. € kertyi suoraan festivaalivieraiden kulutuksesta (majoitus, ravintolat, ostokset) ja loput tulivat 1 000 kausityöntekijän paikallisesta kulutuksesta. Arvio perustui tapahtumakyselyyn, jossa selvitettiin lipun ostaneiden matkailijoiden rahankäyttö (Salmi Eventlizer -työkalulla) sekä henkilöstön paikallista kulutusta. Oopperajuhlien esimerkki osoittaa, että suur tapahtuman vetovoima voi tuoda merkittävän rahavirran alueelle. [<https://operafestival.fi/2023/10/savonlinnan-oopperajuhlien-yleison-ja-henkilökunnan-taloudellinen-vaikutus-alueelle-noin-20-miljoonaa-euroa/>]

Kulttuurifestivaalit Pohjois-Pohjanmaalla (useita tapahtumia): Vuoden 2017 osalta Oulun yliopistossa tehdyssä selvityksessä laskettiin alueen kulttuurifestivaalien yhteenlaskettu taloudellinen merkitys n. 20,82 milj. euroksi (välittömät + välilliset vaikutukset Pohjois-Pohjanmaalla). Työllisyysvaikutuksen arvioitiin vastaavan noin 221 henkilötyövuoden työpanosta alueella. Tässä käytettiin panos-tuotos-mallia (maakunnan talousrakenteeseen sovitettuna) sekä kyselyä tapahtumajärjestäjille, joilta kerättiin tiedot mm. budjeteista, hankinnoista, paikallisista ostoista, kävijämääristä ja talkootyön määrästä. Tulokset paljastivat, että suurin talousvaikutus syntyi festivaalikävijöiden paikallisesta kulutuksesta, kun taas osa järjestämiskuluista (esimerkiksi tekniikan hankinta isoihin tapahtumiin) valui maakunnan ulkopuolelle.

LankaFest (pieni paikallistapahtuma): Kainuulaisessa Puolangan kunnassa selvitettiin vuosittain muutaman tuhannen kävijän rockfestivaalin aluetaloustuottoja opinnäytetyössä 2025. Kävijäkyselyn avulla saatiin selville, että ulkopaikkakuntalaiset festivaalivieraat käyttivät Puolangalla yhteensä noin 115 000 € festivaalin aikana. Suurimmat kulutuskohteet olivat ravintola- ja majoituspalvelut (yhteensä yli 48 000 €). [<https://www.theseus.fi/handle/10024/906283>]

Rahavirtojen “vuotamisen” ehkäisy: Jos kulttuuripilotti tarjoaa Savonlinnassa sellaista sisältöä, jonka puuttuessa kaupunkilaiset olisivat matkustaneet muualle (ja käyttäneet rahaa toisen paikkakunnan talouteen), voidaan katsoa pilotin pitäneen rahaa omassa kunnassa. Tämä on paikallistaloudelle hyöty, vaikkei se näy uusina euroina, vaan estettyinä menetyksinä. Esimerkiksi jos savonlinnalainen jättää lähtemättä viikonloppumatkalle Joensuuhun, koska vastaava kulttuurikokemus löytyy kotikaupungista, hänen tapahtumaan käyttämänsä rahat jäävät Savonlinnaan.

Lisääntynyt kulutus: Mikäli pilotin ansiosta kuntalaiset kuluttavat enemmän rahaa kuin normaalisti, myös tämä voi tuoda taloudellista lisäaktiivisuutta. Esimerkiksi pilotin tapahtumat saattavat innostaa paikallisia viettämään aikaa kaupungilla tavallista enemmän. Jos savonlinnalaiset käyvät kulttuuritilaisuuden yhteydessä ulkona syömässä tai kahvilla,

heikentämättä muuta paikallista kulutustaan, syntyy nettona uutta kysyntää ravintola-alalle.

Kausivaihtelun tasaaminen: Pilottitoiminta voi tuoda lisää asiakkaita hiljaisempina aikoina. Savonlinnassa matkailu ja tapahtumat painottuvat kesään; siksi syys–joulukuun kulttuuritoiminta voi parantaa esimerkiksi ravintoloiden ja kauppojen käyttöastetta sesongin ulkopuolella. Vaikkei tämä lisäisi vuoden kokonaiskulutusta, se parantaa yritysten liikevaihdon tasaisuutta ja kannattavuutta. Tätä hyötyä on vaikea mitata rahassa, mutta yritykset voivat tuoda esiin, että pilotin tapahtumapäivinä he tarvitsivat lisää henkilökuntaa tai välttyivät hiljaisilta ajoilta.

Toimivalta	Kuntalaki 39 §
Esittelijä	Vt. kaupunginjohtaja Hämäläinen Markus
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää 1) merkitä tiedoksi Nälkälinnanmäen ohjausryhmän liitteen A loppuraportin; ja 2) hyväksyä liitteen B yhteistoimintasopimuksen ajalle 16.3.2026-31.12.2026.
Päätös	
Tiedoksi	Pääkonttori ry Savonlinnan Seudun Kolomonen ry
Toimenpiteet	Museojohtaja